

[Barbora Hořavová z Nadace OSF: Spolupráce s knihovnami je krok správným směrem \[1\]](#)

Autor:

- [HOŘAVOVÁ, Barbora](#) [2], [JANSOVÁ, Linda](#) [3]

Číslo:

- [2018, ročník 27, číslo 3](#) [4]

Rubrika:

- [Rozhovor](#) [5]

Klíčová slova:

- [mediální gramotnost](#) [6]

Barbora Hořavová působí v [Nadaci OSF](#) [7] od roku 2013. Během patnácti let svého působení v neziskovém sektoru pracovala na projektech zaměřených na vzdělávání dětí, učitelů a knihovníků. Několik let se věnovala firemnímu vzdělávání v oblasti diversity managementu. Posledních pět let vedla v nadaci program Dejme (že)nám šanci financovaný z Norských fondů, který podpořil projekty v oblasti rovných příležitostí a prevence domácího násilí. Aktuálně zastává pozici programové ředitelky a má na starost zahájení nového programu Fondů EHP – Active Citizens Fund, který se zaměřuje i na mediální výchovu. V rozhovoru prozrazuje, proč je mediální gramotnost důležitá a jakou roli v této oblasti mohou sehrát knihovny, ale přibližuje i samotnou Nadaci OSF.

Mohla byste nejprve stručně představit Nadaci OSF? Na které aktivity se zaměřuje a co je jejím hlavním posláním?

Nadace OSF se od svého založení snaží být oporou při prosazování hodnot, jako jsou svoboda, demokracie, rovné šance a otevřená společnost.

Bohužel jsme nejen v minulém roce zaznamenali ve společnosti jistý odklon od demokratických hodnot. Podle indexu časopisu The Economist u nás kvalita demokracie od roku 2013 klesá. Čím dál častěji se také setkáváme s útoky na neziskové organizace a občanskou společnost vůbec. A přitom obojí jsou důležité stavební kameny demokracie. Proto je naším cílem i v dalších letech podporovat a rozvíjet dobře fungující stát, kde mají všichni rovný přístup k příležitostem současného světa a šanci aktivně se zapojovat do dění ve svém okolí.

Ve své činnosti se tedy soustředíme na podporu neziskových organizací, na jejich síťování a vlastní aktivity, jako jsou třeba i semináře zaměřené na mediální gramotnost. Za 25 let podpořila nadace 9 530 projektů českých neziskových organizací i jednotlivců částkou více než 1,78 miliardy korun.

Nadace funguje již čtvrt století a za tu dobu se jistě v řadě ohledů proměnila. V čem nejvíce?

Česká Nadace OSF vznikla v roce 1992 a po 20 let, tedy až do roku 2012, byla součástí mezinárodní sítě Open Society Foundations (OSF) jako jedna z nadací, k jejichž založení ve východní a střední Evropě přispěl americký investor a filantrop George Soros. V té době jsme si mohli dovolit být štedrým dárcem českého neziskového sektoru a podporovat velmi různorodé aktivity.

Přestože hodnoty, na kterých byla nadace postavena, prosazujeme dále, od roku 2012 už nejsme součástí globální sítě Open Society Foundations a hledáme si prostředky na fungování české nadace sami. Spolupracujeme s dárci a partnery, kteří si uvědomují palčivost některých problémů a chtějí společně posouvat naši společnost tak, aby obstála v nárocích současného propojeného světa.

Co pokládáte za doposud největší úspěchy nadace?

Existuje mnoho témat, která do České republiky přinesla právě Nadace OSF. Díky úzkému vztahu s partnerskými nadacemi sítě Open Society Foundations jsme do České republiky přinášeli koncepty, které jinde fungovaly, ale u nás byly následkem komunismu ještě neznámé. Stáli jsme tak u zrodu paliativní péče i paliativní medicíny v České republice, konceptu dobrovolnictví či informačních zdrojů pro neziskový sektor i dárců. Odborníkům, lékařům, manažerům firem, ale i umělcům jsme umožnili vzdělávání a stáže v zahraničí, pomohli jsme vyrůst festivalu Jeden svět či protikorupční platformě Rekonstrukce státu.

Za uplynulý rok se nám povedlo zase o něco zvýšit povědomí o otevřených datech veřejné správy a o tom, jak jsou důležitá, dále šířit know-how mezi učiteli a řediteli v oblasti inkluzivního vzdělávání, podpořit projekty malých organizací či skupin v regionech. Nadále také podporujeme kvalitní novinářskou práci a každý rok udělujeme [Novinářské ceny](#) [8].

V roce 2018 SKIP realizoval právě ve spolupráci s Vámi semináře zaměřené na mediální gramotnost. Jak se vlastně zrodil nápad na jejich uspořádání?

Uvědomili jsme si, že dezinformačním kampaním lze dlouhodobě čelit jedině tím, že se vůči nim zvýší odolnost čtenářů – příjemců mediálního obsahu. Schopnost kriticky třídit tento obsah a neztrácet se v záplavě informací, které se na nás v dnešní době valí, se stala kromě čtení, psaní, počítání další nezbytnou součástí funkční gramotnosti. Bez ní jsou jakékoli debaty o občanství i o politice jako soutěži idejí v podstatě zbytečné. SKIP a jednotlivé knihovny jsou pro toto téma ideální půda.

Proč jste se v této oblasti rozhodli spolupracovat právě s knihovnami?

Důvodů je více, zmíním dva hlavní. Za prvé: jedním z cílů knihoven je podpora čtení, přijímání psaného obsahu. Ne ve smyslu „umět přečíst text“, od toho je základní škola. Ale ve smyslu rozumět textu, poznávat díky čtení svět i sebe sama. Od toho je jen krok k mediálnímu obsahu, který je v dnešní době hlavním nosičem informací o světě kolem nás.

Za druhé: unikátní česká síť knihoven umožňuje zacílit podobnou aktivitu i mimo velká města, která přece jen nabízí celkem různorodou paletu podnětů. Proto jsme si stanovili podmínku, že určitá část aktivit, které podpoříme, se musí odehrát i v knihovnách menších měst.

Jak byly semináře pojaty a kdo se na nich podílel v roli lektorů?

S předsedou SKIP Romanem Giebischem jsme se domluvili, že SKIP sestaví semináře pro své členy „na míru“. Oslovil tak na jedné straně akademiky z odborných univerzitních pracovišť (KISK na FF MU v Brně a ÚISK FF UK v Praze) a na straně druhé zástupce neziskovek, které v této oblasti mají bohaté pedagogické zkušenosti (Zvol si info, Jeden svět na školách, Medigram.cz).

Jaký byl o semináře zájem a s jakou odezvou účastníků se setkaly?

Celkem se uskutečnilo či ještě uskuteční 14 seminářů, v každém kraji jeden, a projde jimi okolo 200 lidí, především pedagogických pracovníků z knihoven. Ze zpětných vazeb je zjevné, že pracovníci knihoven mají o podobné kurzy zájem a že by na ně rádi navázali v dalším, praktičtěji zaměřeném vzdělávání pro jednotlivé věkové skupiny – zejména pro děti a seniory. Někteří z účastníků už začali poznatky z kurzů používat ve své praxi.

Jak hodnotíte výsledky seminářů? Splňují Vaše očekávání?

Podle zpětných vazeb, které jsme dostali, rozhodně ano. Naším cílem bylo podpořit téma mediální

gramotnosti v knihovnách a ukázalo se, že to má mezi pracovníky knihoven velkou odezvu. Zpětná vazba je v drtivé většině pozitivní a zájem o účast veliký, takže jsme přesvědčeni, že tato spolupráce byl krok správným směrem.

Chystáte se se SKIP na pořádání vzdělávacích akcí (případně i v jiných oblastech) pokračovat i v budoucnu?

Semináře pro pracovníky knihoven jsou jenom jedním ze tří pilířů našeho projektu. Kromě toho jsme se dohodli, že nakoupíme pro knihovny několik stovek knih o zvládnání soudobé informační laviny, jíž denně čelíme. V loňském roce jich vyšlo hned několik, každá se na téma dívá trochu jinak. Jsou povedené, zábavné a navíc je psali zdejší autoři, kteří pracují především s českou mediální realitou, což je skvělé.

Třetím pilířem je spolupráce s knihovnami v Ústí nad Labem, Ostravě a Hradci Králové, jimž jsme přispěli na programy pro veřejnost. Věnují se právě tématu mediální výchovy, od odborně zaměřených přednášek pro různé věkové skupiny až po LiStOVáNí, scénické zpracování Nejlepší knihy o fake news.

Tímhle směrem bychom naši spolupráci směřovali rádi i v budoucnu. Knihovny v Česku jsou jedinečné nejen hustotou své sítě, ale i tím, že jsou mnohdy, zejména v menších městech, jednou z mála fungujících institucí, která dokáže dostat pod jednu střechu lidi různých věkových skupin i pohledů na svět. Chceme přispívat k tomu, aby se v knihovnách vedly věcné dialogy o výzvách, kterým čelíme a budeme jistě čelit i v budoucích letech.

Děkuji za rozhovor!

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-3/barbora-horavova-z-nadace-osf-spoluprace-s>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-3/barbora-horavova-z-nadace-osf-spoluprace-s>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/horavova-barbora>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/jansova-linda>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-3>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/rozhovor>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/medialni-gramotnost>
- [7] <http://osf.cz/cs/>
- [8] <http://www.novinarskacena.cz/>